

Anmärkningar till karta över kolonialvarugrosshandelns handelsområden.

Kartan har utarbetats under Docent Sven Dahls ledning på Geografiska Institutionen vid Handelshögskolan i Stockholm av civilekonom Georg Steén. Undersökningen ingår som ett led i Institutionens strävan att kartera den inre svenska handeln och är den första, som rör grosshandeln.

Materialet till kartan har beträffande den fristående grosshandeln erhållits genom uppgifter från grossistorganisationerna och från grossisterna själva. För att få ett så enhetligt material som möjligt har endast grossister med ett sortiment av kolonialvaror medtagits. Kartan har sålunda baserats på uppgifter om 247 egentliga kolonialvarugrossister fördelade på 112 orter.

För grossister på samma ort har verksamhetsområdena slagits ihop till en gemensam gräns för ortens inflytande inom kolonialvarugrosshandeln. Denna gränslinje har fått samma färg, varmed ortens namn är understruket. I princip har en ortens gräns dragits runt de yttersta områden, där verksamhet från en grossist på ifrågavarande ort har konstaterats, och denna gräns har gjorts heldragen. För orter, där flera grossister är representerade, har det ofta syntts lämpligt att förutom den yttre gränsen också ange avgränsningen av flertalet företags verksamhetsområden såsom en inre, streckad gräns, som kan sägas vara signifikativ för respektive ort.

För att komplettera undersökningen och underlätta bedömandet av representativiteten har för orter med mer än 3.000 invånare medelst proportionella cirklar angivits antalet sysselsatta inom grosshandeln med kolonialvaror enligt "Sysselsättningsförhållandena inom varuhandeln 1946" (Arbetsmarknadskommissionen). Dessa cirklar har givits samma färg som gränslinjen. I några fall har det inträffat, att sysselsatta inom branschen har utmärkts med svarta cirklar utan att något handelsområde finns för orten ifråga. I alla dessa fall utom Mjölby är siffran dock mycket liten, varför undersökningens representativitet ej behöver ifrågasättas. Att siffran för Mjölby är så stor beror på att ICA-företaget SV har avdelningskontor där.

Materialet till kartan över KF:s, konsumtionsföreningarnas och ICA:s handelsområden har erhållits genom bearbetning av uppgifter från respektive företag. Med svarta linjer har utmärkts gränserna för KF:s tolv försäljningskontors och lagercentralens i Visby verksamhetsområden. Då konsumtionsföreningarnas huvudbutiker i viss mån tjänar som centrallager för filialerna, har konsumtionsföreningarnas verksamhetsområden medtagits och utmärkts med gröna linjer. Regeln har här varit att endast taga med sådana föreningar, som har filialer utanför den kommun, där huvudkontoret är beläget. För den norra hälften av landet har denna regel givetvis uppmjukats.

Verksamhetsområdena för ICA-företagens olika avdelningskontor har utmärkts med en slät röd linje, och områdena för de fyra ICA-företagen Eol, Hakonbolaget, SV och Nordsvenska köpmannaförbundet med en röd linje med röda cirklar. I de fall, där olika avdelningskontors verksamhetsområden går in i varandra, har gränslinjen delats och gjorts hälften så tjock och cirkelarna halverats.

De orter, i vilka kontoren är belägna, har strukturs under med svart, respektive grönt och rött. Med svarta proportionella cirklar visas totalomsättningen hos KF:s kontor 1950 och med röda omsättningen av kolonialvaror hos ICA:s kontor 1950.

Kartan är utförd i skala 1:500.000 för den södra hälften av landet och 1:1.000.000 för den norra hälften.